

Partiledarutfrågningarna i Vårgårda 2026

Arrangör: Equmeniakyrkan och Vårgårda Möte, Tångahallen

Utfrågare: Jenny Dobers och Niklas Piensoho, båda pastorer i Equmeniakyrkan

Spellista: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLkAZ-kUMrRgESvyzruC3Nnb8cmQRBASQE>

Omfattning: De åtta partiledarutfrågningarna 12–26 augusti 2026. Seriens två gudstjänster är utelämnade enligt uppdraget.

Rapportnivå: 2 — kritisk analys av varje utfrågning, samt jämförelse

Transkriptkälla: yt-dlp, automatiska undertexter (sv-orig), namnnormaliserade enligt Steg 2b

Rapportdatum: 28 augusti 2026

Om serien

Inför riksdagsvalet i september 2026 samlade Equmeniakyrkan tillsammans med Vårgårda kommun landets partiledare till åtta kvällar i Tångahallen. Utfrågare var Jenny Dobers och Niklas Piensoho, båda pastorer i samfundet. Varje kväll följde samma dramaturgi: lovsång med kör och band, säkerhetsinformation, bibelläsning och bön, kollekt till Vårgårda mötes omkostnader med överskott till Equmeniakyrkans katastrofhjälp, därefter ungefär en timmes utfrågning avbruten av musik, och till sist en kort betraktelse, en gåva och Herrens välsignelse över gästen.

Sång och musik är enligt uppdraget utelämnade ur denna genomgång, liksom seriens två gudstjänster. Det som analyseras är samtalen.

Två av de åtta är formellt sett inte partiledare. Amanda Lind är språkrör för Miljöpartiet, och Vänsterpartiet företrädde inte av partiledaren Nooshi Dadgostar utan av gruppledaren i riksdagen, Samuel Gonzalez Westling. Serien marknadsförs ändå genomgående som partiledarutfrågningar, och skillnaden kommenteras inte i sändningarna.

Tre av gästerna var nya på sina poster: Simona Mohamsson tillträdde i juni 2025, Elisabeth Thand Ringqvist i november 2025, och Amanda Lind blev språkrör 2024. Det märks i beredskapen på de kyrkonära frågorna, och det är inte enbart till deras nackdel — svaren är mindre inövade.

De åtta kvällarna

Datum	Gäst	Parti	Längd	Video-ID
12 aug	Simona Mohamsson	Liberalerna	1:35	b1A-ifbeW9M
13 aug	Ebba Busch	Kristdemokraterna	1:36	1-o4hSMSxdc
14 aug	Elisabeth Thand Ringqvist	Centerpartiet	1:34	cHC3U5eQkLA
18 aug	Samuel Gonzalez Westling	Vänsterpartiet (ersättare)	1:37	ZtfB48NCjvs
20 aug	Amanda Lind	Miljöpartiet (språkrör)	1:51	wofy22Mc6ss
21 aug	Magdalena Andersson	Socialdemokraterna	1:47	U1Wj-ZWOL30
25 aug	Ulf KristerSSon	Moderaterna	1:40	jTvc-60NZd8
26 aug	Jimmie Åkesson	Sverigedemokraterna	1:58	fSnixNOnckU

Frågemallen

Samma frågor ställdes varje kväll, i samma ordning. Det gör serien till ovanligt bra jämförelsematerial — samma frågor, samma utfrågare, samma rum, inom fjorton dagar.

- Bakgrund och drivkrafter.
- Den stora visionen, inledd med kyrkans egen: "Som kristna är vi drivna av en vision som vi kallar Guds rike." Gästen ombeds tänka sig egen majoritet i tre val i rad.
- Vad skulle du ändra först?
- Samhällsklimatet och polariseringen — och om gästen drabbats personligen.
- Vilket ansvar har ledare för tonen?
- "Att göra rätt för sig" — och vad som händer med dem som inte kan.
- En komplimang till en namngiven meningsmotståndare, både om person och politik.
- Klimatet, inramat av att Ekumeniakyrkan utlyst klimatnödläge — "en teologisk markering, inte en politisk".
- Biståndet, inramat av att samfundet lägger omkring 25 procent av sin nationella budget på arbete i andra länder, och av att enprocentsmålet föddes vid Kyrkornas världsråds möte i Uppsala 1968.
- Civilsamhället och statligt stöd till trossamfund, folkhögskolor och studieförbund.
- Religionsfrihet, den egna tron, och skyddet för minoriteter.
- Existentiell hälsa. Var och en fick en av Världshälsoorganisationens åtta dimensioner att reflektera över.
- Skiftnyckel som gåva — uppfinnaren Johan Petter Johansson föddes i Vårgårda — tillsammans med Franciskusbönen, och Herrens välsignelse.

Filmade frågor från församlingar och unga

Seriens starkaste inslag är de inspelade frågorna. Moa och Gustav Skoghorm om ungas framtidstro, Sigrid Jerbring om biståndet, David och Oscar Söderblom om gängvåldet och integrationen, folkhögskolerektorn Anders Georgsson, pastorerna Sissi Glitvik och Magnus Bramer, missionären Gunilla Eliasson. De

ställer genomgående skarpare och mer specifika frågor än utfrågarna, och de är svårare att glida undan.

1. Simona Mohamsson (L) — 12 augusti

Liberalernas partiledare sedan juni 2025 och tillika utbildnings- och integrationsminister. Yngst av partiledarna, och seriens första gäst — vilket utfrågarna själva skämtar om: "vi är tre rookies här ikväll".

Sammanfattning

Visionen hämtas ur frisinet: socialt ansvar kombinerat med tilltro till marknadsekonomin. Tre grundpelare — att bilda sig, bete sig och bry sig. De tre första åtgärderna med egen majoritet skulle bli mindre klasser i skolan, en stärkt värdegemenskap genom kultur och public service, och lättnader för barnfamiljer.

Om samhällsklimatet säger hon att hon drabbats, och att det farligaste är att man vänjer sig. Hon är ovanligt öppen om att ha ändrat uppfattning — om friskolorna och om samarbetet med Sverigedemokraterna — och kallar det "damned if you do, damned if you don't".

På frågan om "att göra rätt för sig" svarar hon att det inte räcker att betala skatt, och omformulerar kravet: inte att vara hundra procent av någon idealmänniska, utan hundra procent av den person man vill vara.

I klimatavsnittet svarar hon på Moas filmade fråga med att EU behöver muskler, och står fast vid att hon prioriterar skolan framför klimatet om hon måste välja. Naturskyddsföreningens underkännande möter hon med Naturvårdsverkets prognoser.

Biståndet är hennes eget fält — hon har arbetat för Sida i Jordanien och suttit i Silc. Hon står fast vid enprocentsambitionen, men tillägger att Sverige skulle ligga över en procent om allt Ukrainabistånd räknades in. På frågan om var hennes gräns går gentemot regeringskollegor som vill sänka mer svarar hon att utfrågarna ska fråga dem.

Om civilsamhället efterlyser hon fler idéburna offentliga partnerskap. Demokrativillkoren försvarar hon men är öppen för justeringar. På religionsfrihetens område ägnar hon mest utrymme åt judars situation — att man ska kunna bära kippa och davidstjärna, och att staten bör bekosta säkerheten.

Hennes ord i den existentiella hälsan var hopp. Svaret: barns nyfikenhet och glädje.

Kritisk bedömning (nivå 2)

Det starkaste i utfrågningen är att hon faktiskt svarar på frågan om vad hon skulle ändra först, och att hon redogör för processen bakom sina egna

åsiktsbyten i stället för att dölja dem. Det senare är sällsynt i en valrörelse och hon gör det utan att be om ursäkt.

Det svagaste är biståndssvaret, och svagheten är av ett bestämt slag. Hon försvarar ambitionen om en procent samtidigt som hon omdefinierar nämnaren, och när Piensoho pressar på var Liberalernas gräns går hänvisar hon till andra partier i den regering hon själv sitter i. Det är att svara på en fråga om eget ansvar med en beskrivning av andras. Utfrågarna noterar det milt och går vidare.

Moas fråga förtjänar en egen anmärkning. Hon frågar uttryckligen vad partiet är berett att prioritera *ned* för att hon ska kunna ha framtidstro. Svaret blir en uppräkningslista av vad man vill prioritera upp — kärnkraft, elbilspremier, EU. Frågan om avvägning besvaras inte, och det syns tydligare hos Mohamsson än hos de andra just för att hon strax innan öppet sagt att skolan går före klimatet.

Uttrycket "blågula muslimer", som hon säger sig ha myntat, introducerar en indelning av muslimer efter lojalitet. I ett samtal som annars handlar om religionsfrihet är det en betydande sak att säga, och utfrågarna frågar aldrig vem som avgör vilka som hamnar i vilken grupp.

På den personliga trosfrågan berättar hon om kyrkokören i Överlida och om prästen som kunde ta både stora och små samtal. Det är ett svar om kyrkans funktion i ett lokalsamhälle, inte om tro, och det får stå oemotsagt. Det är hennes rätt — men det gör att hennes senare resonemang om religionens fredsbyggande potential blir mer allmänt hållet än flera av de andras.

2. Ebba Busch (KD) — 13 augusti

Kristdemokraternas partiledare sedan 2015 och energi- och näringsminister. Den av de åtta som har längst erfarenhet av sammanhanget och som uttryckligen kommenterar att hon får frågor här som hon inte får någon annanstans.

Sammanfattning

Visionen kallar hon Sverigedrömmen och bygger den på fyra hörnstenar, varav den fjärde är värderingskampen: "Sverige är ett kristet land. Alla behöver inte tro, men vi är ett kristet land." Det första beslutet med egen majoritet skulle bli att gå från 21 vårdregioner till ett nationellt ansvar.

Om polariseringen ger hon seriens mest konkreta vittnesmål. Hon kommer att vara målsägande i en rättegång i december om dockorna som hängdes upp på Sergels torg, och beskriver att barnen ännu inte vet varför några av hennes "jobbarkompisar" bär vapen. Hon citerar en väninna: kom ihåg att du är makten, det är aldrig synd om dig utanför det här rummet.

Hon återger mötet med tonåringen utanför en skola vars enda fråga till henne var "vill du utvisa mig?", och säger att om unga tror det om landets ledning har

man misslyckats. Samtidigt försvarar hon utredningen om att kunna ompröva permanenta uppehållstillstånd, med hedersförtrycket som motiv.

På folkhögskolefrågan svarar hon ja, och medger att sektorn behandlats för hårt under mandatperioden. Om biståndet är hon rak: ramen har gått från 56 till 53 miljarder, "vi var en mot tre och vi förlorade". Hon vill styra mer av biståndet till civilsamhället och till kristna biståndsorganisationer, och lyfter fram att förföljda kristnas situation nu skrivits in i den svenska biståndsstrategin.

I klimatavsnittet håller hon fast vid att Sverige är bäst i Europa och varnar för "den tyska vägen", där bristande folkligt stöd för klimatåtgärder gynnade AfD. Om gruvor och samer ger hon seriens längsta minoritetssvar: hon välkomnar en formell statlig ursäkt, och vill ändå öppna fler gruvor snabbare.

På frågan om vad bönen betyder för henne svarar hon utförligt: en pågående konversation med Gud, ofta i kulisserna innan hon går på scen, ofta i slutet av dagen tillsammans med barnen.

Hennes ord var inre frid och harmoni. Sammanfattningen hon själv gör: frånvaro av rädsla, närvaro av mening.

Kritisk bedömning (nivå 2)

Hon medger nederlag, och det är ovanligt. "Vi var en mot tre och vi förlorade" om biståndsramen, och erkännandet att man gått för hårt åt civilsamhället under mandatperioden, är påstående som kostar i en valrörelse. De gör också hennes övriga utfästelser mer trovärdiga.

Bönesvaret är seriens mest utvecklade och det enda som beskriver en praktik snarare än en position. Hennes egen kommentar — att hon inte får den frågan i de vanliga partiledarutfrågningarna — är i sig ett argument för att det här formatet tillför något.

Det svagaste är att formuleringen "Sverige är ett kristet land" får bära mycket vikt utan att någonsin definieras. Den används dels som historiskt påstående om lagstiftning och människosyn, dels som normativt krav riktat mot islam. Det är två olika saker, och glidningen mellan dem passerar obemött i ett rum där de flesta sannolikt instämmer i den första betydelsen.

Att förföljda kristnas situation nu prioriteras i biståndsstrategin presenteras som en framgång och tas emot som en. Men att styra bistånd efter mottagarnas religionstillhörighet är principiellt något annat än fattigdomsbekämpning eller ett rättighetsperspektiv, och just i en kyrklig kontext hade det förtjänat en följdfråga. Ingen ställs.

Klimatsvaret vilar på ett mått som inte mäter det som efterfrågas. "Bäst i Europa" per capita är sant och säger ingenting om huruvida Sverige når sina egna eller EU:s mål — vilket var frågan. Varningen för AfD är däremot ett verkligt argument och det starkaste som framförs mot en snabbare omställning under de åtta kvällarna.

Samesvaret är seriens mest genomarbetade svar på en minoritetsfråga, och landar ändå i att målkonflikten ska brytas snabbare till gruvnäringens fördel. Hon erkänner spänningen utan att lösa den, vilket är ärligare än att förneka den — men frågan om vem som får avgöra när samexistensen är uppnådd förblir obesvarad.

3. Elisabeth Thand Ringqvist (C) — 14 augusti

Centerpartiets partiledare sedan november 2025, tidigare företagsledare och riksdagsledamot sedan 2022. Nyast på posten av de åtta.

Sammanfattning

Visionen är framtidstro och frihet, med jobbet som nyckel: utan arbete inget hyreskontrakt, utan bostad ingen familjebildning. Hon vill se en halv miljon färre arbetslösa och ett samhälle där misstron är borta.

Om polariseringen berättar hon att hon drabbades redan 2010, när hon avslöjade en person inom Centerpartiet med islamistiska värderingar, och fick gå olika vägar till förskolan med barnen. Hon beskriver sig som ”egentligen fel politiker i fel tid” — hon föredrar samtalet framför debatten och ogillar det avsiktliga missförståndet.

På Gustavs filmade fråga om ungas mående lyfter hon att Sverige ligger först i världen bland dem över åttio och omkring tjugonde bland dem över tjugofem. Hon kopplar svaret till behöriga lärare, kortare köer till hjälp, och till civilsamhället som en plats att bli vuxen på utanför familjen — med sin egen cellospelning i symfoniorkestern som exempel.

Komplimangen går till Jimmie Åkesson, för uthålligheten i att bygga upp Sverigedemokraterna, och för landsbygdspolitikern.

Klimatsvaret är personligt daterat: Al Gores film 2006, Parisavtalet 2015, och glaciärerna på Sylarna som halverats under hennes livstid. Hon säger att hon kandiderade till riksdagen 2022 för att hon trodde sig kunna bidra med näringslivets perspektiv på omställningen, och att allt sedan dess bara backat.

Om biståndet står hon fast vid en procent i skuggbudgeten och riktar kritiken mot hur nedskärningarna slagit: när ett internationellt ben kapas krymper hela organisationen och år av arbete slås sönder. På frågan om kyrkor får förbli kyrkor när de förmedlar statligt bistånd svarar hon att det är en helt ny fråga för henne, men att hon inte kan se varför inte.

Hennes ord var meningsfullhet: aldrig något som har med framgång att göra, utan att få vara den man är och vara älskad som den man är.

Kritisk bedömning (nivå 2)

Klimatsvaret är det mest personligt förankrade av alla åtta. Hon daterar sitt engagemang, beskriver besvikelsen och kopplar den till ett konkret livsval —

hon är den enda som säger att hon bytt bana på grund av frågan. Det ger svaret en tyngd som ingen annars har.

Hennes ärlighet om att kyrkornas konfessionella identitet i biståndet är en ny fråga för henne är hedervärd och samtidigt avslöjande. Piensoho utnyttjar omedelbart öppningen — "kan jag ta dig på orden?" — och hon backar då till att man måste se hur uppföljningssystemen fungerar. Det är ett rimligt svar, men sekvensen visar hur snabbt ett välvilligt principbesked mjukas upp när det ska omsättas.

Det svagaste är att svaren blir kortast där de borde vara längst. På frågan om hon mött en människa där tron varit drivkraften svarar hon med fyra ord: "Eh, ja det har jag gjort." Utfrågarna går vidare utan att be henne berätta. På religionsfrihetens gränser undviker hon att namnge vilken tro hon talar om — "jag ska inte nämna liksom vilken tro det är" — trots att sammanhanget gör det uppenbart. Det är en försiktighet som gör positionen svår att pröva.

Att hon är ny på posten märks i beredskapen, och det är inte enbart en svaghet. Hennes svar är mindre inövade än Buschs och Kristerssons, och hon säger flera gånger att hon inte har tänkt på saken förut. I ett format som annars belönar färdiga formuleringar är det en tillgång — men det gör också att flera av hennes besked är oförbindande.

Komplimangen till Åkesson är seriens mest laddade, och hon löser den genom att berömma uthålligheten i partibygget snarare än politiken, och sedan hitta en sakfråga — landsbygdsskolorna. Det är skickligt gjort och samtidigt en påminnelse om att övningen mäter diplomatisk förmåga snarare än närhet i sak.

4. Samuel Gonzalez Westling (V) — 18 augusti

Vänsterpartiet företrädde inte av partiledaren Nooshi Dadgostar utan av gruppleadaren i riksdagen, Samuel Gonzalez Westling. Bytet kommenteras inte i sändningen och framgår inte av Equmeniakyrkans programsida, som fortfarande anger Dadgostar.

Metodnot: den här videon är den enda av de åtta som helt saknar undertexter på YouTube. Transkriptionen är gjord med Whisper direkt ur ljudet (modellen small, svenska), 1 073 segment och 66 000 tecken, utan avkortning — sista tidsstämpeln 01:36:57 mot videons 01:37:10. Kvaliteten är märkbart lägre än i de sju undertextade filerna, och transkriptionen innehåller de loopar på musik och tystnad som Whisper är känd för. Citat härifrån bör kontrolleras mot ljudet innan de återges skarpt.

Sammanfattning

Han är seriens enda gäst utan riksdagsvana i partiledarrollen och den enda med en biografi av det slag som partierna annars talar om i tredje person. Han hoppade av gymnasiet på grund av depression, avslutade utbildningen på folkhögskola, arbetar som brevbärare, är fackligt engagerad sedan länge och

har fyra barn. Drivkraften härleder han ur erfarenheten av att inte passa in: när man väl tagit sig ur det blir det viktigt att ingen annan ska hamna där.

Visionen är att människor ska kunna börja lita på samhället igen — undersköterskan som har råd med något utöver mat och hyra, kortad arbetstid, ett samhälle som inte längre ställer människa mot människa. Det första beslutet: avskaffa karensavdraget. Det andra: stoppa tonårsutvisningarna, och hämta hem dem som redan skickats ut.

Om polariseringen berättar han om ett hot per telefon för tio år sedan från någon som visste var han bodde. Konsekvensen blev att han helt slutade lägga upp bilder på sina barn och slutade skriva om dem. Om partiets egen ton säger han att V diskuterar den internt, och han formulerar en princip: man får aldrig låta oenigheten gå ut över människan bakom åsikten, och alla som engagerar sig politiskt gör det för att de vill att samhället ska bli bättre.

På frågan om retoriken mot de rikaste riskerar att skapa polarisering svarar han att han inte tror att de är onda människor, att omständigheter formar oss, och att det handlar om en liten del av det som samlats på hög. Småföretagare räknar han till arbetarklassen; motsättningen går inte mellan företagare och arbetare utan handlar om vem som äger.

Komplimangen går till Ebba Busch — för att hon vågar uttala sin tro offentligt framför tv-kameror, vilket han menar ger många inspiration, och för Kristdemokraternas syn på biståndet.

Klimatet har drabbat honom bokstavligt: på dagen fem år tidigare stod vattnet en meter högt i hans källare i Hofors. Han lyfter att den fattigaste halvan av befolkningen minskat sitt klimatavtryck medan den rikaste procenten ökat sitt, och avvisar att ansvaret ska läggas på den enskilde — ”en del tror att de kan köpa sig fria”. Konkret vill han rusta järnvägen och införa ett månadskort för 450 kronor som gäller i hela landet.

Om biståndet: Vänsterpartiet har en egen organisation, Vänsterns internationella förbund, med jämställdhetsprojekt. Motiveringen är historisk — vi har utnyttjat stora delar av världen under generationer och har en skyldighet att ge tillbaka. Han medger att partiets budget inte når en procent, och utfäster att man ska öka år för år och nå målet innan mandatperioden är slut. Att biståndet styrts mot svensk export och migrationspolitiska mål avfärdar han med två ord: ”Det är fel.” Kyrkor som förmedlare kallar han en självklarhet.

Om tron: han har läst Bibeln en hel del, ”men jag kanske började läsa Bibeln mest för att jag ville hitta de här motsägelserna”. Han fann också fint där, sådant som stämmer med vad han själv tycker, utan att bli övertygad. På frågan om han ber: ”Jag kan utropa Gud någon gång, men det är inte en bön.” Han bär symbolerna för de fem stora religionerna tatuerade på kroppen, trots att han inte tror själv.

Om civilsamhället: gammal simmare i Alingsås. Tre rörelser byggde Sverige — arbetarrörelsen, nykterhetsrörelsen och väckelserörelsen — och det går inte att dra in stödet till dem som byggt landet.

Hans ord var helhet och tillit. Han valde helheten: allt han varit med om har gjort honom till den han är. Och han lade till en tillit till mänskligheten — vi har varit på den här platsen förut och tagit oss igenom det.

Kritisk bedömning (nivå 2)

Svaret om demokrativillkoren är seriens skarpaste, och det ges av den ende av de åtta som inte har någon tro. Han påpekar att det var precis så väckelserörelsen en gång kom till: man började registrera människor och förbjöd dem att tycka och tänka på ett visst sätt. Därför kan man inte inrätta system som går tillbaka dit. Ingen av de sju övriga gör den kopplingen, trots att flera av dem tillhör just den rörelsen.

Han är också den ende som besvarar polariseringsfrågan med en konkret förändring av sitt eget beteende i stället för med en åsikt: han slutade lägga upp bilder på sina barn. Det är en annan sorts svar än de övrigas och det är svårare att avfärda.

Komplimangen till Busch är den enda i serien som prisar något specifikt religiöst hos en motståndare, och den kommer från den som inte tror. Det säger något om rummet han står i, men också något om honom.

Tatueringarna med de fem stora religionernas symboler är den starkaste enskilda bilden i hela serien av förhållandet mellan en icke-troende och religionen — och utfrågarna följer inte upp den med en enda fråga. Det är kvällens största missade möjlighet, och den är helt och hållet deras.

Det svagaste är att konkretionen tunnas ut utanför hemmaplan. Visionssvaret stannar i att människor ska kunna lita på samhället igen, och när han pressas på vad som skulle ändras först landar han i karensavdraget och tonårsutvisningarna. Båda är verkliga förslag, men inget av dem svarar på frågan om hur Sverige skulle se ut efter tre mandatperioder med egen majoritet.

Klimatsvaret har samma problem. På frågan om det viktigaste beslutet nästa mandatperiod svarar han infrastruktur och järnväg, vilket också är hans svar på flera andra frågor, och frågan om Sveriges globala roll glider över i en beskrivning av klyftorna här hemma.

Biståndsutfästelsen är däremot fastare än flera av de övrigas. Han medger öppet att partiets egen budget inte når målet och binder sig ändå vid att nå det innan mandatperioden är slut — vilket är mer än Andersson vill göra. Det är en utfästelse för slutet av en period som ännu inte börjat, men den är åtminstone tidsatt.

Utbytet om grundläggande värderingar är det mest avslöjande i utfrågningen. Piensoho måste omformulera frågan två gånger innan den går fram, och svaret

blir att Vänsterpartiet aldrig har uttalat några sådana krav — det handlar för dem om människovärdet, och om att lagen gäller. Det är en ärlig och verklig skillnad mot de sju övriga, av vilka flera bygger hela sin position på just formulerade värdekrav. Följdfrågan om vad som då håller ihop ett samhälle ställs aldrig.

5. Amanda Lind (MP) — 20 augusti

Miljöpartiets språkrör sedan april 2024, tidigare kultur- och demokratiminister. Formellt språkrör, inte partiledare, och delar uppdraget med Daniel Helldén — något hon själv nämner men som formatet i övrigt inte tar hänsyn till.

Sammanfattning

Visionen är en planet som är hållbar för både människa och miljö: det fossila utfasat, cirkulär ekonomi, en skola utan vinstintressen, rättvisa uppväxtvillkor. Hon påminner sig själv mitt i svaret om att hon glömde nämna arbetstidsförkortningen — femtio år sedan sist.

Om polariseringen säger hon att partiet polisanmäler regelbundet, men att hon oroar sig mer för unga kvinnor som engagerar sig i klimat- och jämställdhetsfrågor och möter hatet utan de resurser hon själv har.

På frågan om Miljöpartiet är ett enfrågeparti svarar hon att namnet vilseleder — systerpartierna i Europa kallar sig gröna partier — och räknar upp de politikområden partiet har politik för.

Klimatavsnittet är hennes hemmaplan och hon för in rättviseperspektivet: utan rättvisa ingen omställning, utan omställning ingen rättvisa. Hon medger utan omsvep att de stora vinsterna finns hos industrin och inte hos individen, och invänder mot att Sverige skulle ligga bra till — det beror på beslut som fattades tidigare, inte på den förda politiken.

Om biståndet vill hon tillbaka till enprocentsmålet snarast. Hon kritiserar tvärnit 2024, då stöd drogs bort nästan över en natt, och tillbakadragandet från Sydsudan och Burkina Faso: någon måste vara på de riktigt svåra platserna. Hon är också den enda som formulerar en principiell hållning om biståndets syfte — det ska utgå från mottagarens behov, inte givarlandets intressen.

På civilsamhällesfrågan avbryter hon sig själv för att lägga till att partiet går till val på en civilsamhällets miljard, med mer stöd till trossamfunden.

Om tron: uppvuxen i Svenska kyrkan, pappa präst, och en tro som hon säger har känts väldigt privat. Hon minns hur "vissheten av Gud" väcktes tidigt och har funnits med henne starkt.

Hennes ord var personlig tro och andlig kontakt.

Kritisk bedömning (nivå 2)

Hon får den mest teologiskt laddade av de åtta dimensionerna och väljer att bredda den till naturupplevelse, med boken Granskogsfolk som referens: "det behöver ju inte kläs i religiöst". Det är i sig en rimlig läsning av WHO:s definition. Men hon har några minuter tidigare beskrivit en personlig gudstro, och att hon då inte kopplar ihop de två är seriens mest påfallande missade möjlighet från gästens sida. Hon får chansen att tala om sin tro i en kyrka och väljer det allmänmänniskliga.

Hennes egen förklaring är samtidigt det intressantaste hon säger om saken: att hon fått en kommentar om huruvida det är jobbigt för henne att tala om kristen tro, och att svaret snarare är att tron känns privat. Det är en beskrivning av en svensk offentlighet där en politiker med tro har svårt att veta i vilket register den ska talas om — och den beskrivningen är mer upplysande än ett vittnesbörd hade varit.

Det starkaste är biståndsavsnittet. Hon är den enda av de åtta som skiljer på biståndets syfte och dess bieffekter, och som säger rakt ut att det förra ska styra. Flera av de övriga blandar ihop dem, och några gör det medvetet.

Det svagaste är enfrågepartisvaret. Frågan gällde om partiet har idéer om hela samhället, och svaret blir att namnet är missvisande plus en uppräknings av politikområden. Uppräkningen innehåller inga ståndpunkter. Frågan ställdes rakt och förtjänade ett rakare svar.

Hon är den enda som visar självinsikt om varför det egna partiet väcker starka känslor — att det ligger en uppfordran i budskapet, "något som retar". Ingen av de övriga sju reflekterar över den egna rörelsens verkan på andra.

6. Magdalena Andersson (S) — 21 augusti

Socialdemokraternas partiledare sedan 2021, tidigare statsminister och finansminister, nu oppositionsledare.

Sammanfattning

Visionen: alla barn ska kunna drömma stora drömmar, alla vuxna ha ett arbete att gå till, de fossila utsläppen ska vara borta, och föreningsliv och trossamfund ska blomstra. Ett Sverige där människor inte värderas efter bakgrund, arbete, födelseort, tro eller vem man älskar.

Om polariseringen svarar hon utifrån att nyligen ha blivit kallad quisling och landsförrädare. Hon pekar på sociala medier, på en trollfabrik, och på reklambudskap på bussar i regionen vars syfte hon menar är att människor inte ska känna sig välkomna. På frågan vad alla kan göra svarar hon kort: sluta skriva dumheter på nätet, sluta säga dumma saker, sluta sätta upp dumma affischer.

Om ledares ansvar för tonen säger hon att ord spelar roll, och att ett språkbruk som avhumaniserar har varit början på några av de värsta illdåden i mänsklighetens historia.

På Magnus Bramers fråga om Lövgärdet svarar hon med förslaget om en Sverigeförhandling: staten, kommunerna, civilsamhället inklusive trossamfunden och fastighetsägarna går samman område för område.

Komplimangen går till Ulf Kristerzon: en skicklig debattör som gärna vrider och vänder på frågeställningar, och samarbetet under Natoproessen.

Om biståndet är hon rak. Syftet är att lyfta människor ur fattigdom. Hon medger att Sverige ligger mycket långt från enprocentsmålet och att det kommer att ta längre tid än en mandatperiod att komma tillbaka — men vägrar att bli mer precis när hon pressas.

Om tron: farfar var kantor, hon satt bredvid honom under gudstjänster, och hon gick i skolan när man bad Fader vår i klassrummet. "Jag är ju själv inte troende." På frågan om hon någon gång ber berättar hon om ett tillfälle som var mycket svårt i livet — "då gick det en tanke uppåt".

Hennes ord var personlig tro som resurs. Bilden hon väljer är gungdockan som vickas men kommer upp igen.

Kritisk bedömning (nivå 2)

Utfrågningens vassaste ögonblick är inte hennes utan Dobers. Hon har läst Anderssons brev till väljarna, räknat orden "din" och "dina", och frågar om partiledaren vill att alla ska rösta utifrån sina egna behov — och säger rakt ut att hon saknade solidariteten. Det är den enda gången under åtta kvällar som en utfrågare gör en textanalys av en gästs eget material, och Andersson försvarar formuleringarna som kommunikationsteknik snarare än att ta invändningen.

Det svagaste är svaret på "att göra rätt för sig". Frågan gällde vad det gör med människor att retoriken hela tiden förutsätter arbetsförmåga. Hon svarar fyra gånger i olika formuleringar att "är man sjuk så är man ju sjuk". Det är sant och det är inte ett svar på frågan. Av de åtta är hennes svar här det mest avvägande, vilket är anmärkningsvärt eftersom frågan riktades mot hennes egen valkommunikation.

Biståndssvaret förtjänar både beröm och kritik. Hon är den enda som öppet säger att målet ligger långt bort och att det inte går att nå på en mandatperiod, vilket är mer hederligt än flera av de andra. Men hon avvisar tre gånger att ange en horisont, och ärligheten blir därmed också ett sätt att slippa förbinda sig.

På frågan om kyrkan får vara kyrka när den förmedlar statligt bistånd svarar hon "ja, så länge ni förmedlar det på ett bra sätt". Det är ett kvalitetskriterium, inte ett principiellt besked, och Piensoho tar emot det med ett skratt i stället för en följdfråga. Frågan gällde konfessionell identitet, inte kvalitet.

Det starkaste är hennes svar om språkbruket. Kopplingen mellan avhumaniserande ord och historiska illdåd är det allvarligaste någon av de åtta säger om tonen, och hon säger det utan att peka ut ett enskilt parti — vilket gör det svårare att avfärda.

7. Ulf Kristersson (M) — 25 augusti

Moderaternas partiledare sedan 2017 och Sveriges statsminister. Har varit gäst i Vårgårda flera gånger tidigare och refererar själv till det.

Sammanfattning

Visionen formuleras som frihet och ansvar, och som klassresan: att lämna efter sig ett Sverige som är bättre än det han själv fick. Om högtravande politiska visioner säger han "if you have to tell them, så har du dem inte".

Om polariseringen pekar han på hastigheten — hårda ord som tar en halv sekund att formulera i stället för att skrivas ned i en bok — och på en import från USA. Han lägger till att traditionella medier gärna skyller på algoritmerna men gör sitt, och att många pekar finger medan få frågar vad som är det egna ansvaret.

På frågan om hårda tag och samhällsklimatet svarar han att man måste börja i problembeskrivningen: för trettio år sedan handlade frihetsfrågorna om monopol och förbud, i dag om femton år av eskalerande gängbrottslighet. Han skiljer konsekvent mellan islam och islamism.

Komplimangen till Magdalena Andersson gäller den gemensamma resan till Fagersta efter dådet där, mitt i valrörelsen.

Klimatavsnittet är seriens mest konfrontativa. Han underkänner Klimatpolitiska rådets bedömning — "de gör en felaktig bedömning" — och hävdar att Sverige har lägst utsläpp i Europa. Han avvisar också utfrågarnas ram: om man ska ha klimatnödläge borde man ha ett säkerhetsnödläge, ett segregationsnödläge och ett kriminalitetsnödläge. Han varnar uttryckligen för tanken att klimatfrågan skulle ligga över demokratin.

Om biståndet svarar han rakt att det inte finns några planer på att öka det dramatiskt, och för ett budgetresonemang: kronan som läggs på skola kan inte läggas på bistånd. Han varnar för att långsiktigt använda skattemedel där man inte ärligt kan säga att det också ligger i svenska intressen.

Civilsamhällesavsnittet är hans starkaste. "Samhället är mycket större än staten." Han berättar om tiden som socialborgarråd i Stockholm, när diakoner beskrev att de fick kliva in där kommunen inte tog sitt ansvar, och att han bad dem anmäla varje sådant fall.

Om tron: han går i kyrkan oftare än snittet och är gift med en präst, men har ingen personlig gudstro. Han gick ur Svenska kyrkan på sin artonårsdag i protest mot statskyrkan och gick in igen många år senare. Dottern beskriver honom som "en icketroende kristen pappa".

Hans ord var förundran.

Kritisk bedömning (nivå 2)

Han är den ende av de åtta som avvisar utfrågarnas egen utgångspunkt. Klimatnödläget möts med att man i så fall borde utlysa fyra andra nödlägen. Retoriskt är det effektivt, sakligt är invändningen rimlig — och det är anmärkningsvärt att det under åtta kvällar bara sker en gång. Utfrågarna prövar den inte utan går vidare.

Civilsamhällesavsnittet är seriens mest precisa beskrivning av gränsen mellan stat och idéburen sektor, och den går emot hans eget intresse: han bad om att bli anmäld när kommunen lämpade över sitt lagstadgade ansvar. Ingen av de övriga sju formulerar rollfördelningen lika skarpt, och ingen annan ger ett exempel där de själva riskerade något.

Det svagaste är klimatsvaret, och svagheten ligger i metoden. Han bemöter Klimatpolitiska rådets underkännande med att rådet har fel, utan att gå in på vilka kriterier rådet använder, och byter sedan till jämförelser per capita — ett mått som inte mäter måluppfyllelse, vilket var det rådet granskade. På den direkta frågan om vilket som blir det viktigaste klimatbeslutet nästa mandatperiod svarar han energiförsörjning, vilket också är hans svar på flera andra frågor.

Det mest laddade han säger passerar helt okommenterat: "om man inte står ut att leva i ett land som präglas i hög grad av kristna värderingar, då kanske inte Sverige ska vara landet heller". Det är ett villkorat tillhörighetsargument uttalat av en statsminister i en kyrka, och det möts med applåder. Ingen frågar vem uttalandet riktar sig till eller hur det förhåller sig till den religionsfrihet han just kallat fundamental.

Hans trosvar är det mest självutlämnande av dem som inte tror. Han beskriver en tillhörighet utan tro, medger att han inte hade något bra svar på varför han stod utanför kyrkan, och rationaliserar den inte i efterhand. I ett sammanhang där det hade varit lätt att låta from är det ett hedervärt val.

8. Jimmie Åkesson (SD) — 26 augusti

Sverigedemokraternas partiledare sedan 2005, längst i tjänst av de åtta. Seriens sista kväll och dess längsta, nästan två timmar.

Sammanfattning

Visionen är påfallande blygsam: "inte så där fasligt annorlunda jämfört med idag". Ett tryggare Sverige med mer inre sammanhållning, och en återgång till folkhemsvärdena — inte till femtioalet, men till något i det.

Om polariseringen ger han seriens mest oväntade svar: för hans egen del har klimatet blivit *bättre*. Han har blivit kallad allt fult som går att kallas, var sjukskriven ett halvår, och utgår fortfarande i nya sammanhang från att människor har en negativ bild av honom. Men det går att föra debatter i

känsliga frågor i dag på ett sätt som inte gick förr. Han pekar på medialiseringen: klickdrivna affärsmodeller ger en förenklad, förråd, "trumpifierad" debatt.

På frågan om alla problem enligt honom beror på invandringen svarar han "delvis" — inte alla, men mycket många samhällsproblem har sin grund i att många människor kommit på kort tid.

Integration är ytterst ett enskilt ansvar. Han förklarar sitt tidigare besked om noll kronor till integration: SFI och samhällsintroduktion ska finnas, men projektpengarna sedan nittioalet har inte gett resultat. Systemen ska riggas så att det blir tuffare att leva i Sverige som icke anpassad invandrare.

Biståndssvaret är seriens mest kompromisslösa. Om han fick bestämma fritt kunde det bli hur lågt som helst. Enprocentsmålet är feltänkt och han kallar det moraliskt fel att ge skattepengar till andra länder så länge människor dör i vårdköer. Analogin han använder är privatekonomins: bistånd är vad man ger när man har pengar över.

Om Ukrainabiståndet är han däremot öppen med egenintresset: ju längre kriget pågår där, desto längre tid har Sverige på sig att bygga upp sin egen förmåga. "Så cyniskt är det."

Om klimatdemonstrationen med femtiotusen deltagare säger han att den inte representerar folkviljan — det gör val. Det är farligt om politiker låter sig påverkas av att någon lyckas samla många människor.

Om tron: ingen traditionell gudstro, "mer av agnostiker". Men han ber. Motiveringen är en nyttokalkyl: det är rätt billigt att be, det kan faktiskt hjälpa, kostnaden är låg och vinsten hög om det fungerar.

Om islam: inte bara en religion utan också en politisk ideologi. På frågan om man kan vara för jämställdhet och för att svensk lag går före sharia och samtidigt kalla sig muslim svarar han att läser man de muslimska skrifterna kan man inte det — "då är du inte muslim".

Hans ord var andlig styrka. Svaret: svenskar är fortsatt andliga men hänger upp existensen på annat, och klimatet har för många ersatt religionen.

Kritisk bedömning (nivå 2)

Den skarpaste enskilda repliken i hela serien är att han definierar bort majoriteten av världens muslimer från deras egen religion. Piensoho backar omedelbart — "vi ska inte fortsätta och diskutera muslimsk teologi här" — och går vidare till minoritetsfrågan. Det är seriens största missade följdfråga. Frågan som inte ställs är vem som har tolkningsföreträde att avgöra vad en muslim är, och den är särskilt påfallande i ett samfund som självt vuxit fram ur en tid då religionsfriheten inte var självklar — något utfrågarna påminner Andersson om men inte Åkesson.

Det starkaste är att han öppet redovisar egenintresset i en solidaritetshandling. Ingen annan av de åtta säger rakt ut att stödet till Ukraina också är en tidsvinst för svensk upprustning. Det gör hans position lättare att pröva än flera av de andras, som beskriver samma avvägning som ren solidaritet.

Det svagaste är biståndsanalogin. Att statens budget skulle följa hushållets logik — först det nödvändiga, sedan det man har över — gäller inte för försvar, vård eller skola heller; ingen av dessa finansieras med överskott. Ingen invänder det, och analogin får därför bära hela argumentet.

Att han är den ende som säger att tonläget blivit bättre är i sig ett fynd. Det är sannolikt sant sett från hans position, och det är en påminnelse om att frågan om polarisering ser helt olika ut beroende på var man står. Men utfrågarna prövar aldrig om erfarenheten är representativ, och lämnar därmed en av seriens mest intressanta invändningar outnyttjad.

Bönesvaret bör citeras exakt snarare än sammanfattas. En ren kostnads- och nyttokalkyl utan trosanspråk, framförd utan ironi i en kyrka, är seriens mest okonventionella svar på trosfrågan — och det enda som varken bekänner eller avvisar.

Jämförelse — svaren överlag

Eftersom mallen är identisk alla kvällar går svaren att ställa bredvid varandra utan att man behöver kompensera för olika frågor eller olika utfrågare. Det är seriens största förtjänst.

Biståndet — den fråga som spretar mest

Ingen annan fråga skiljer de åtta lika mycket, och ingen annan fråga ställs lika hårt. Utfrågarna anger samfundets egen position — 25 procent av den nationella budgeten går till arbete i andra länder, och enprocentsmålet föddes vid Kyrkornas världsråds möte i Uppsala 1968 — och frågar sedan rakt ut var partiets gräns går.

Gäst	Position	Hur den försvaras
Amanda Lind (MP)	Tillbaka till 1 % snarast	Syftet ska styras av mottagarens behov, inte givarens intressen
Samuel Gonzalez Westling (V)	1 % innan mandatperioden är slut	Historisk skuld; ökning år för år så pengarna hinner användas
Elisabeth Thand Ringqvist (C)	1 % i skuggbudgeten	Nedskärningarna slår sönder civilsamhällets uppbyggda strukturer
Ebba Busch (KD)	Försvarar 53 mdr, vill vara ledande	”Vi var en mot tre och vi förlorade”; styr mot kristna organisationer
Simona Mohamsson (L)	Ambitionen 1 % kvar	Räknar om nämnaren: med allt Ukrainabistånd vore vi över 1 %
Magdalena Andersson (S)	Successiv ökning, men långt bort	Erkänner avståndet, vägrar tidsätta
Ulf Kristersson (M)	Inga planer på att öka	Budgetlogik; ska ligga i svenska långsiktiga intressen

Jimmie Åkesson (SD)	"Hur lågt som helst"	Enprocentsmålet är moraliskt fel; bistånd är vad man har över
---------------------	----------------------	---

Klimatet — fyra olika sätt att hantera samma fråga

Lind och Thand Ringqvist svarar personligt och sakligt engagerat; båda beskriver klimatet som något som format deras egna livsval. Busch och Kristersson försvarar utfallet med jämförande mått — bäst i Europa, lägst utsläpp — vilket besvarar en annan fråga än den som ställdes om måluppfyllelse. Andersson konstaterar att utsläppen ökat och lägger ansvaret på den förda politiken. Mohamsson säger öppet att skolan går före. Åkesson ifrågasätter inte klimatvetenskapen utan opinionens legitimitet: demonstrationer är inte folkvilja, val är det.

Utfrågarna ställer samma tre följdfrågor varje kväll — har du drabbats personligen, underskattar ni väljarnas vilja, vad gör ni för företagen — och får därför likartade svar. Det är avsnittet där mallen kostar mest.

"Att göra rätt för sig"

Frågan är utfrågarnas egen konstruktion och en av seriens bästa: den utgår från en formulering nästan alla partier använder, och frågar vad den gör med dem som inte kan leva upp till den.

Mohamsson och Thand Ringqvist problematiserar begreppet och omformulerar det. Andersson avvärjer med att den som är sjuk är sjuk. Lind får frågan spegelvänd — missar Miljöpartiet plikten och det egna ansvaret? — och svarar att man visst ska arbeta men att produktivitetsvinsten ska delas. Åkesson vänder den helt och gör den till ett krav riktat mot invandrare. Kristersson besvarar den inom ramen frihet och ansvar.

Komplimangen

Övningen tvingar fram något annat än debattläget och fungerar. Busch om Lind (saklig, passionerad, kan sina förslag och mina), Thand Ringqvist om Åkesson (uthålligheten i partibygget), Lind om Mohamsson (modet att ta uppdraget när andra inte ville), Kristersson om Andersson (den gemensamma resan till Fagersta), Andersson om Kristersson (Natoprocessen), Mohamsson om Dadgostar (värderingsstyrd debattör).

Det som mäts är dock diplomatisk förmåga snarare än verklig närhet. Samtliga löser uppgiften genom att berömma person före politik, och flera hittar sedan en enskild sakfråga. Ingen använder tillfället till att erkänna att motparten har rätt i något av betydelse.

Vad de säger om sig själva

Frågan om polariseringen drabbat dem personligen ger seriens mest olikartade svar. Busch beskriver en förestående rättegång och livvakter som barnen inte fått förklarade. Thand Ringqvist beskriver att behöva gå olika vägar till förskolan. Åkesson beskriver ett halvårs sjukskrivning och att han fortfarande

utgår från att bli illa omtyckt. KristerSSon avfärdar frågan för egen del och oroar sig för fritidspolitikerna. Andersson nämner tillmälena mot henne. Lind beskriver systemet av medarbetare som sällar bort det värsta.

Detta är det parti av utfrågningarna som fungerar bäst, och det är också det enda där utfrågarna konsekvent avstår från följdfrågor — vilket här är rätt beslut.

Jämförelse — hållningen till tron och kyrkan

Det är på den här punkten serien tillför något som ingen annan utfrågning gör. Frågorna om personlig tro, bön, religionsfrihet och kyrkans roll ställs inte i SVT:s partiledarutfrågningar, vilket Ebba Busch själv påpekar. Svaren nedan finns därför i praktiken inte att få någon annanstans.

Var de står

Gäst	Egen trosposition	Hur den beskrivs
Ebba Busch (KD)	Bekännande kristen	Bön som pågående konversation med Gud; i kulisserna, med barnen på kvällen
Amanda Lind (MP)	Troende	Uppvuxen i Svenska kyrkan, pappa präst; "vissheten av Gud" tidigt; tron känns privat
Jimmie Åkesson (SD)	Agnostiker med bönepraktik	"Rätt billigt att be... vinsten är rätt hög om det faktiskt funkar"
Ulf KristerSSon (M)	Ingen personlig gudstro	Gift med präst, går ofta i kyrkan; "en icketroende kristen pappa"
Magdalena Andersson (S)	Inte troende	Farfar kantor; vid ett mycket svårt tillfälle "gick det en tanke uppåt"
Simona Mohamsson (L)	Ingen uttalad tro	Kyrkokören i Överlida; minns prästen som kunde ta stora och små samtal
Elisabeth Thand Ringqvist (C)	Ingen uttalad tro	Har spelat i kalla kyrkor; "ja, det har jag gjort" om att möta en troende människa
Samuel Gonzalez Westling (V)	Icke-troende	Läste Bibeln för att hitta motsägelser; "jag kan utropa Gud någon gång, men det är inte en bön"; bär fem religioners symboler tatuerade

Sju iakttagelser

1. Skiljelinjen går inte mellan troende och icke-troende. Den går mellan dem som kan tala om religion som praktik och dem som talar om den som kategori. Busch beskriver när och hur hon ber. Lind beskriver när vissheten väcktes. KristerSSon beskriver en kyrkobänk i Strängnäs och en utträdesdag. Åkesson beskriver en kalkyl. Andersson beskriver ett enda tillfälle. Mohamsson och Thand Ringqvist beskriver kyrkan som funktion i ett lokalsamhälle. Det är den skillnaden — inte trosinnehållet — som avgör hur trovärdigt de sedan kan tala om religionsfrihet.

2. Alla åtta säger ja till statligt stöd till trossamfund. Ingen anger en gräns. Det är seriens tydligaste samstämmighet och samtidigt dess minst prövade. Piensoho ställer frågan rakt ut till Thand Ringqvist — hur mycket vill ni stödja och var går er gräns — och får inget svar. Till de övriga sju ställs gränsfrågan aldrig.

3. Alla åtta får frågan om politiken underskattar religionens fredsbyggande potential, och alla åtta svarar ja. Det är formatets mest ledande fråga och den ger följaktligen minst information. Bara Kristersson gör något eget av den — att svenskar är ovana vid religiösa attribut och att det skapar avstånd — och Åkesson, som konstaterar att klimatet för många har ersatt religionen.

4. Skiljelinjen om islam går rakt genom blocken och är seriens största faktiska oenighet. Thand Ringqvist utesluter förbud mot religiösa plagg. Mohamsson delar in i "blågula muslimer" och islamister. Busch säger att islam ryms men måste anpassa sig till värderingar hon kallar kristna. Kristersson skiljer strikt mellan islam och islamism och markerar mot dem som slarvar med den skillnaden. Åkesson säger att den som sätter svensk lag före sharia inte är muslim. Avståndet mellan Kristerssons och Åkessons positioner — de två som regerar tillsammans — är större än avståndet mellan Kristersson och Andersson.

5. Demokrativillkoren avslöjar en oväntad allians. Busch svarar på frågan om staten styr civilsamhället för mycket med "det korta svaret är ja. Borde ni vara oroliga? Ja." Lind, som var med och tog fram villkoren, säger att Miljöpartiet tyckte att man gick för långt i vissa delar och la en följdmotion. Mohamsson försvarar kravet men är öppen för justering. Här ligger regeringspartiet KD och oppositionspartiet MP närmare varandra än något annat par i serien.

6. Kyrkan förhandlar med sig själv i frågeställningarna. Utfrågarna talar genomgående om "vi i Equmeniakyrkan" och lägger fram samfundets egna positioner som premisser: klimatrörelsen som teologisk markering, de 25 procenten, enprocentsmålets ursprung 1968. Det ger frågorna tyngd och förankring. Det gör dem också svåra att invända mot i rummet, och bara Kristersson gör det.

7. Ingen av de åtta får en fråga där kyrkorna själva är oense. Abort, samkönade äktenskap, dödshjälp, kvinnors tjänst — inget av det berörs. Utfrågningarna håller sig konsekvent till de områden där Equmeniakyrkan har en samlad linje. Det är ett rimligt val för ett samfund som vill tala med en röst, men det innebär att serien inte provar partiledarna på just de punkter där kristen övertygelse och partipolitik oftast kolliderar.

Hur kyrkan själv framträder

Equmeniakyrkan presenterar sig genom frågorna som ett samfund med folkhögskolor och en högskola, studieförbund, sjukhus- och fängelsepastorer, universitetskyrka, äldreboenden, förskolor, räddningsmissioner, katastrofhjälp och hundraåriga relationer i Kongo, Indien och Ecuador. Beskrivningen återkommer nästan ordagrant varje kväll.

Två saker sägs varje gång och bör noteras. Det första är att samfundet bär huvuddelen själv och gärna gör det, men inte orkar bära allt. Det andra är att man inte vill bli behandlad som en leverantör: formuleringen "kan vi få vara kyrka när vi förmedlar biståndet" återkommer, och den besvaras aldrig principiellt av någon. Andersson svarar med ett kvalitetskrav, Thand Ringqvist med att frågan är ny, Lind med att kyrkorna är en del av civilsamhället. Ingen svarar på vad det innebär att en konfessionell aktör förväntas dölja sin konfession.

Utfrågarna påminner dessutom flera gånger om att den rörelse de själva tillhör växte fram när religionsfriheten inte var självklar, och att kvinnor fick rösta i deras grundsamfund innan de fick rösta i riksdagsval. Det är ett effektivt argument och det används genomgående för att motivera varför samfundet värnar andra religioners frihet — tydligast mot Andersson, mest försiktigt mot Åkesson.

Formatet som granskningsform

Vad som fungerar

- Den fasta mallen. Åtta kvällar med samma frågor i samma ordning ger ett jämförelsematerial som svensk valbevakning i övrigt saknar.
- De filmade frågorna. Moa, Gustav, Sigrid, David och Oscar, folkhögskolerektorn, pastorerna, missionären — de ställer skarpare frågor än utfrågarna och de går inte att avfärda som partipolitik.
- Komplimängövningen, som bryter debattläget och ger information om hur partiledarna faktiskt ser på varandra.
- Att varje kväll avslutas likadant oavsett parti: samma gåva, samma bön, samma välsignelse. Ingen behandlas annorlunda.
- Att frågorna om tro och bön över huvud taget ställs.

Vad som brister

- Den tredje följdfrågan saknas nästan alltid. När en gäst glider undan — Andersson om tidshorisonten, Åkesson om vem som får definiera en muslim, Mohamsson om sin egen gräns i regeringen — går man vidare till nästa tema.
- Frågorna formuleras ofta som långa resonemang som avslutas med en ledande fråga. Flera gånger svarar gästen på resonemanget i stället för på frågan, och det passerar.
- Klimatavsnittets tre stående följdfrågor ger likartade svar åtta kvällar i rad.
- Utfrågarna markerar sällan när ett svar inte var ett svar. Undantaget är Dobers analys av Anderssons brev, som visar hur mycket formatet skulle vinna på fler sådana moment.
- Israel och Palestina berörs aldrig som egen fråga, trots att ämnet ligger nära samfundets internationella arbete och nämns i förbigående av både Lind och Kristersson.
- När Gonzalez Westling berättar att han bär fem religioners symboler tatuerade på kroppen utan att själv tro, ställs ingen följdfråga alls.

Källor och arbetsmaterial

Samtliga åtta utfrågningar finns i Equmeniakyrkans spellista
Partiledarutfrågningarna: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLkAZ-kUMrRgESvyzruC3Nnb8cmQRBASQE>. Samfundets egen programsida är <https://equmeniakyrkan.se/partiledarutfragningarna/>. Notera att programsidan anger Nooshi Dadgostar för den 18 augusti; den som faktiskt medverkade var Samuel Gonzalez Westling.

Transkriptionerna ligger namnnormaliserade i ...

\transkribera\sammanfatta\transkriptioner\ som sammanfatta-<video-ID>.txt.

De är inte inbakade i detta dokument; sammanlagt rör det sig om närmare fjorton timmars tal och drygt 600 000 tecken. Sju av dem bygger på YouTubes automatiska undertexter (spåret sv-orig). Vänsterpartiets kväll saknar undertexter helt och är transkriberad med Whisper ur ljudet, med den lägre kvalitet det innebär.

Namnnormalisering enligt Steg 2b gjordes i två svep. Genomgående fel i textningen: Equmeniakyrkan förekommer i femton olika stavningar (Ekemeniakyrkan, Ekumeniakyrkan, Ecumeniakyrkan, Ekumakyrkan, Ekemenrckorna med flera), Niklas Piensoho i fem (Penso, Pienso, Pensoho, Pensoh, Pieno) och Jenny Dobers i fem (Dåbers, Dåber, Jenny Då, Åbers). Därtill Simona Mohammsson/Mohansson, Ulf Christeresson, Elisabeth Tand Rindqvist och Ebba Bush. Sammanlagt 84 infogningar över de sju undertextade filerna, samtliga kontrollerade i sitt sammanhang. Whisper-filen krävde bara fyra poster och 22 infogningar — modellen stavar egennamn bättre än YouTubes textning — men innehåller i gengäld upprepade hallucinationer på musikpartier, där samma mening kan loopa nio gånger i rad.

Filer

Gäst	Transkription	Namnmapning
Mohamsson	sammanfatta-b1A-ifbeW9M.txt	namn-b1A-ifbeW9M.json
Busch	sammanfatta-1-o4hSMSxdc.txt	namn-1-o4hSMSxdc.json
Thand Ringqvist	sammanfatta-cHC3U5eQkLA.txt	namn-cHC3U5eQkLA.json
Gonzalez Westling	sammanfatta-ZtFB48NCjvs.txt (Whisper)	namn-ZtFB48NCjvs.json
Lind	sammanfatta-wofy22Mc6ss.txt	namn-wofy22Mc6ss.json
Andersson	sammanfatta-U1Wj-ZWOL30.txt	namn-U1Wj-ZWOL30.json
Kristeresson	sammanfatta-jTvc-60NZd8.txt	namn-jTvc-60NZd8.json
Åkesson	sammanfatta-fSnixNOncU.txt	namn-fSnixNOncU.json